HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אחות אשה דבמזיד לא אסירא מדאורייתא בשוגג לא גזרו בה רבנן ומנלן דלא אסירא דתניא [1]אותה אותה שכיבתה אוסרתה ואין שכיבת אחותה אוסרתה שיכול והלא דין הוא ומה במקום שבא על איסור קל נאסר האוסר מקום שבא על איסור חמור אינו דין שנאסר האוסר א"ר יהודה לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בבא על חמותו שפוסל את אשתו על מה נחלקו בבא על אחות אשתו שב"ש אומרים פוסל וב"ה אומרים לא פוסל א"ר יוסי לא נחלקו ב"ש וב"ה [א]בבא על אחות אשתו שלא פוסל את אשתו על מה נחלקו בבא על חמותו שב"ש אומרים פוסל וב"ה אומרים [ב]לא פוסל לפי שבתחלה הוא מותר בכל הנשים שבעולם והיא מותרת בכל האנשים שבעולם קדשה הוא אוסרה והיא אסרתו מרובה איסור שאסרה מאיסור שאסרתהו שהוא אסרה בכל אנשי' שבעולם והיא לא אסרתהו אלא בקרובותיה והלא דין הוא ומה הוא שאסרה בכל אנשים שבעולם שגגה באסור לה אינה נאסרת במותר לה היא שלא אסרתהו אלא בקרובותיה שגג באסור לו אינו דין שלא נאסר (א) לו במותר לו וזה הדין לשוגג למזיד מנין ת"ל אותה אותה שכיבתה אוסרתה ואין שכיבת אחותה אוסרתה אמר רבי אמי אמר ריש לקיש מאי טעמא דרבי יהודה א)דכתיב [2]באש ישרפו אותו ואתהן וכי כל הבית כולו בשרפה אם אינו ענין לשרפה תנהו ענין לאיסורא אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה כרבי יהודה ההוא דעבד איסורא בחמתיה אתייה רב יהודה נגדיה אמר ליה אי לאו דאמר שמואל אין הלכה כרבי יהודה אסריתה עלך איסורא דעלם: מאי איסור קל אמר רב חסדא מחזיר גרושתו משנשאת בא עליה האי אסרה עליה דהאי בא עליה אידך אסרה עליה דהאי מה למחזיר גרושתו משנשאת שכן נטמא הגוף ואיסורה ברוב ואיסורה איסור עולם אלא אמר ר"ל יבמה יבמה למאן אילימא לאחר וכדרב המנונא ב)דאמר רב המנונא שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה מה ליבמה שכן נטמא הגוף ואיסורה ברוב אלא יבמה לאחין עבד בה מאמר האי אסרה עליה דהאי בא עליה אידך אסרה עליה דהאי מאי איריא שבא עליה שני אפי' עבד בה נמי מאמר הא לא קשיא כר"ג דאמר ג)אין מאמר אחר מאמר אלא אפילו נתן לה גט ואפילו חלץ לה אלא אמר רבי יוחנן סוטה סוטה למאן אילימא לבעל בא עליה בעל אסרה עליה דבועל מאי איריא בא עליה [ג]אפילו נתן לה גט ואפילו אמר אין אני משקה אלא סוטה לבועל האי איסור קל הוא איסור חמור הוא דהיינו אשת איש

אלא

אחות אשה. דאפילו במזיד בא על אחותה לא מיתסרא אשתו עילויה מדאורייתא כדקתני לקמן הלכך בשוגג כו': **אותה.** ושכב איש אותה: **והלא דין הוא.** שתאסר ולכך נאמר אותה: **מקום שבא על איסור קל.** לקמן מוקים לה באשת איש ואמאי קרי לה איסור קל שאין האוסרה אוסרה כל ימיו שהרי היתר יש בגט: **נאסר האוסר.** נאסר בה בעלה האוסרה לאחרים: **מקום שבא על איסור חמור.** כגון אחות אשתו שאשתו אוסרת את אחותה כל ימיה: **אינו דין שנאסר האוסר.** שתאסר אשתו האוסרת את אחותה לכך נאמר אותה: **בבא על חמותו שפוסל את אשתו עליו.** ולקמן יליף לה מקרא: **שב"ש אומרים פוסל.** מק"ו כדאמרן ואותה לא דרשי: **אמר ר' יוסי לא נחלקו כו' שלא פוסל.** דדורשין אותה: **שבש"א פוסל.** דדרשי' אותו ואתהן כדלקמן: **לפי שבתחלה כו'.** רבי יוסי מפרש טעמא דלא נחלקו על אחות אשה: **שבתחלה.** עד שלא קדש אשתו: **הוא אוסרה.** על כל אדם והיא אוסרתו בקרובותיה: **לא נאסרה במותר לה.** כדדרשינן (לעיל דף נו:) הא נתפשה מותרת: **שגג באסור לו.** באחותה: **וזה הדין לשוגג.** הדין הזה מלמדנו על השוגג שלא פסלה: **מאי טעמא דרבי יהודה.** דאמר הבא על חמותו פסל את אשתו: **וכי כל הבית כולו בשרפה.** אשתו מה חטאה: **אסריתה עלך.** לאנתתך: **בא עליה האי.** כשנשאה האחרון אסרה על הראשון: **בא עליה** ד) **האחד.** גירשה השני והחזירה הראשון הרי לך איסור קל בלאו ואסרה על השני דהדר הויא לגביה גרושתו משנשאת והיינו נאסר האוסר נאסר שני זה שהיה אוסרה על זה הראשון שהחזירה: **מה למחזיר כו'.** תאמר בבא על אחות אשתו שתאסר אשתו שלא נטמא גופה ואיסור אחות אשתו אינו איסור עולם שאם מתה אשתו מותר באחותה: **איסור ברוב** לא גרסי': **יבמה למאן.** מי בא עליה באיסור: **אילימא יבמה לאחר.** שבא עליה אחד מן השוק והיינו איסור קל דלאו בעלמא וקתני נאסר האוסר נאסר בה יבמה שהיה אוסרה על זה וכדרב המנונא: **ואיסורה ברוב.** לכל אדם היא באיסור עד שלא חלצה תאמר באחות אשה שאינה אסורה אלא לזה: **אלא יבמה לאחין.** שבא עליה אחד מן האחין באיסור אסרה על האוסרה עליו והיכי דמי דעבד בה קמא מאמר ואסרה על אידך והאי מאמר יבמין דרבנן הוא ולאו קדושין גמורין למיהוי אשת איש וכי בא עליה שני בא על איסור קל הוא ואפ"ה אסרה על הראשון (ב) האוסרה עליו: **מאי איריא בא עליה שני.** דקתני מקום שבא על איסור קל אפילו חזר ועשה בה מאמר נמי אסרה לבעל המאמר הראשון כרבנן דאמרי יש מאמר אחר מאמר: **אלא אפילו נתן גט.** כלומר אלא פריך הכי אפילו (ג) עשה זה מאמר ובא אחיו ונתן גט או חלץ פסלה על ידו: **סוטה למאן.** למי נבעלה דקרי לה איסור קל: **אי נימא לבעל.** שנבעלה לבעל אחר שקינא לה ונסתרה דאסירא ליה דכתיב ונסתרה והיא נטמאה (במדבר ה) וקתני נאסר האוסר אסרה על הבועל אפילו לאחר מיתתו או אפילו כשיגרשנה: **מאי איריא בא עליה.** בלא בא עליה נמי משעה שנסתרה עמו נאסרה על בעל ועל בועל לעולם עד שתשתה כדתנן (סוטה דף כז:) נטמאה נטמאה שתי פעמים ה) אחד לבעל ואחד לבועל: **אלא סוטה.** שנבעלה לבועל נאסר בעלה האוסרה עליו: **והאי.** מי הוי בא על איסור קל איסור חמור הוא דהיינו אשת איש:

אלא

על מה נחלקו בבא על חמותו שב"ש אומרים פוסל. וטעמא דב"ש כדמפרש בסמוך לר' יהודה וכי כל הבית כולו בשרפה כו': **זה הדין לשוגג למזיד מנין.** ותימה אמאי מיבעי ליה קרא למזיד מהיכא תיתי לן לאיסורא אי משום ק"ו דקאמר לעיל ומה במקום שבא על איסור קל נאסר האוסרה כו' כיון דאית ליה ההוא דינא למה ליה לר' יוסי דינא דהכא היה לו לחלוק על ר' יהודה בפשיטות שאין דין זה ענין למחלוקתו כלל: **מה למחזיר גרושתו שכן איסורה ברוב.** כלומר ע"י כל אדם יכול לבא לידי איסור זה שגרושתו נאסרה ע"י כל מי שישאנה אבל אחות אשה אפילו תאסר אשתו משכיבת אחותה לא מיתסרא אשתו עליו במה שיבא אינש דעלמא על אחותה: **עבד בה מאמר האי אסרה עליה דהאיך.** השתא נקט מילתיה כמאן דאמר (לעיל דף כט.) מאמר קונה מדאוריי': **מאי איריא בא עליה כו' נתן גט או חלץ נמי.** כלומר לא דמי לאחות אשה דאתינא לאוסרה על ידי ביאת איסור אבל כאן הדבר תלוי בזיקה: **אילימא בסוטה לבעל.** פירוש כשבא עליה בעל אסורה לבועל לעולם שסוב אין מים בודקין אותה מאי איריא בבא עליה אפי' נתן לה גט ויחזור ויקדשנה ויכניסנה לחופה או אמר איני משקה שוב אין יכול להשקותה ואסורה לבועל לעולם ותימ' לרבינו יצחק דמנלן כשאומר איני רוצה להשקותה דשוב אין יכול להשקותה ואמר רבינו יצחק שיש להוכיח קצת דכי אמר איני משקה קתני במתניתין בסוטה (כג.) בהדי הנהו דמנחותיהן נשרפות שאין ראויות עוד לשתות:

אלא

עין משפט נר מצוה

סז א ב מיי' פ"ב מהל' איסורי ביאה הל' י טוש"ע אה"ע סימן טו סעיף כו בהג"ה:

סח ג מיי' פ"ב מהל' סוטה הל' יב סמג עשין מח טוש"ע שם סימן יא סעיף א:

* * *

תוספות ישנים

למזיד מנין. להכי בעי תלמודא קרא להתיר מזיד דס"ד לאסור מזיד מק"ו דלקמן ומה במקום שבא על איסור קל וכו':

* * *

תוס' חד מקמאי

בעלה למ"ה ואע"ג דליכא למימר הכא גירש זה ונשא זה מעתה תהא צריכה גט ממנו ותאסר עליו כעין אשה שהלך בעלה למ"ה אשמעי' מתני' דלא אמר הכא אלא היא אסורה על בעלה ואשתו מותרת לו דלא מצרכי' לה מיניה גט לומר דלא כר"ע דלדידיה בעיא גט הואיל ויש להם שעת היתר עכ"ל הראב"ד ולפי [זה] א) מה שלא כתבה הרב אלפס ללמוד ממנה אשת גיסו מותרת ואשתו אסורה ולא ללמוד ממנה דאפילו לר"ע אתיא מתני' ומפני שפסק הרב אלפס כר"ע הוצרך לכתוב זה אבל לעולם לפי הפסק כיון דאשת גיסו אסורה אשתו נמי אסורה כר' יוסי דאמר כל הפוסל ע"י אחרים פוסל על ידי עצמו:

א) נראה דצ"ל ולפי זה מה שכתב הרב אלפס לא ללמוד ממנו דאשת גיסו אסורה ואשתו מותרת אלא ללמוד ממנה דאפילו לר' עקיבא אתיא וכו'.

מסורת הש"ם

א) סנהדרין עו:, ב) לעיל פא. נב: לקמן צו. גיטין פ: סוטה יח:, ג) לעיל נ., ד) צ"ל האי. יעב"ץ, ה) [במדבר ה],

* * *

תורה אור השלם

1. וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה: במדבר ה יג

2. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם: ויקרא כ יד

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' אינו דין שלא נאסר במותר כצ"ל ותיבת לו נמחק: (ב) רש"י ד"ה אלא יבמה וכו' אסרה על הראשון ונאסר האוסרה עליו: (ג) ד"ה אלא אפילו נתן גט כלומר אלא פריך הכי אפילו נתן זה גט או חלץ אסרה על בעל המאמר דמודה ר"ג שיש גט אחר מאמר ויש חליצה אחר מאמר שאם עשה זה מאמר ובא אחיו:

* * *

מוסף רש"י

שומרת יבם שזינתה. כשהיא שומרת יבם, **אסורה ליבמה.** כאשה שזינתה תחת בעלה שאסורה לבעלה (סוטה יח: ובעי"ז לעיל פא.). **אין מאמר אחר מאמר.** בין ביבם אחד לשתי יבמות בין שני יבמים ליבמה אחת, האחרון אינו כלום לפסול את הראשונה עליו ואינה צריכה הימנו גט ולא ליאסר בקרובות השניה (לעיל נ.).